

Välkommen Anna Ekström - folkbildningsminister

Välkommen till Blekinge Anna Ekström. Här hade studieförbund och folkhögskolor 54 931 deltagare i studiecirklar, grupper och på kurser och dessutom 400 511 besökare på olika kulturprogram runtom i länet de senaste verksamhetsåren.

Det är viktiga siffror att ha med sig när vi ser debatten om hur demokratin i Sverige mår. Vi menar att människor som möts i samtal, delar upplevelser och diskuterar åsikter och uppfattningar är viktiga för att demokratin i Sverige ska vara fortsatt livskraftig.

Studieförbunden kunde häromveckan redovisa resultatet av en mätning som [Novus](#) har gjort på deras uppdrag. Den visar att det finns en betydande minoritet i Sverige som inte fullt ut stödjer demokratin.

Så många som 48 procent av de unga (18–29 år) tycker att det vore bra om experter, inte regeringen, fattar beslut om vad som är bäst för landet. Färre än sju av tio tar starkt avstånd från att Sverige ska styras av en stark ledare som inte behöver bry sig om riksdag och allmänna val.

Den digitala kommunikationen har öppnat helt nya möjligheter att ta del av information, kommunicera och knyta kontakter på ett sätt som aldrig tidigare varit möjligt. **Men vi ser varje dag också exempel på hur anti-demokrater och rasister flyttar fram sina positioner i nätets undervegetation eller helt öppet.** Ett i praktiken oändligt utbud, kombinerat med algoritmer som väljer det du möter i ditt flöde, gör att vi ser sådant som stärker och bekräftar den egna världsbilden och de egna åsikterna. Det skapas ett vi och dem, vilket ökar risken för konfrontation i stället för möten.

Debattklimatet präglas av polarisering och attack. Alla som följer debatter på nätet ser hur anonyma angrepp, hat och hot används för att söka tysta den som framför en avvikande uppfattning. Den som har den hårdaste huden i stället för de bästa argumenten vinner.

I alla demokratier växer populistiska krafter drivna av en främlingsfientlig agenda kombinerad med förakt mot makthavare och elit. Fördomar drivna av rädsla, misstro och hat finns i kärnan. Förakt för vetenskap och kunskap kombineras med attacker mot fria medier.

I Studieförbundens undersökning upplever hela 74 procent att det finns hot mot demokratin i Sverige i dag. Samtidigt som detta sker försvagas bärande strukturer i det demokratiska samhället.

Stora delar av pressen har djupa ekonomiska problem med fallande intäkter från prenumerationer och annonser. Antalet journalister på redaktionerna minskar och tidigare fristående tidningar slås samman. De politiska partierna tappar medlemmar. I det läget blir det nödvändigt att lyfta fram och stärka delar i samhället som stödjer och stärker demokratin.

För oss som folkbildare är demokrati något mycket mer och djupare än att rösta om vem som ska bestämma. Demokratin handlar inte minst om hur människor skaffar sig kunskap och om hur de samtalar med varandra om samhällets utveckling. Kritiskt tänkande och debatt är demokratis livsluft. Men diskussionen och kritiken måste vara grundad i kunskap och fakta.

Åsikter som inte botten i en förståelse av hur samhället verkligen ser ut utan relaterar till myter, fördomar eller rädsla kan vara farliga. Därför är lärandet och kunskapen nödvändiga grundstenar för en kritisk demokratisk debatt.

Bildningsperspektivet är ett motgift mot populismens faktaresistens.

Folkbildningen med sin starka förankring i föreningsliv och civilsamhälle i hela Sverige, formar arenor för underbyggt kritiskt tänkande i en tid då det kritiska tänkandet är hotat av anonyma attacker, hat och fake news.

Varje år deltar mer än 600 000 personer i studiecirkel i Sverige. Här sker ett aktivt lärande i stor skala som ger ökade kunskaper och på det sättet större möjligheter att uttrycka sin åsikt och påverka. Men centralt är också hur lärandet sker i en studiecirkel. Deltagarna i en studiecirkel väljer själva att delta och är med och bestämmer över vilka frågor som tas upp. Inflytande över det egna lärandet ger helt andra demokratiska möjligheter än att följa centrala upplägg. Människors egna tankar, upplevelser och erfarenheter blir en del av det material som lärandet utgår ifrån.

Studieförbund och folkhögskolor arbetar varje dag för bildning, att utjämna utbildningsklyftor, öka mångfalden och göra fler delaktiga i samhällslivet och demokratin. I en tid när de antidemokratiska krafterna växer ökar värdet av detta.

Studieförbundens undersökning visar hoppningivande nog också på att många människor är beredda att aktivera sig för demokratin. En majoritet kan tänka sig att på sin fritid engagera sig för att stärka demokratin i Sverige.

Nio av tio i Studieförbundens undersökning tycker att det är viktigt att samhället stöttar organisationer som arbetar för att stärka och utveckla demokratin.

Ingen demokrati kan fungera utan delaktiga medborgare: demokrati kräver demokrater. Folkbildningens väg dit heter bildning, kunskap, mänskliga möten och samtal.

Per-Inge Bäck, ordförande Blekinge Läns Bildningsförbund

Sofia Hidling, vice ordförande Blekinge Läns Bildningsförbund

Blekinge Läns Bildningsförbund är folkbildningens regionala samverkansorganisation i länet. Våra medlemmar är Medlemmar är: ABF, Folkuniversitetet, Ibn Rushd, Kulturens Bildningsverksamhet, Medborgarskolan, NBV, Sensus studieförbund, Studieförbundet, Studieförbundet Bilda, Studieförbundet Vuxenskolan, SISU

*Idrottsutbildarna, Blekinge Folkhögskola, Jämshögs folkhögskola,
Litorina Folkhögskola, Valjevikens Folkhögskola och Regionbiblioteket
Blekinge-Kronoberg.*

*Bildningsförbundet är också regional partner för Studieförbunden –
studieförbundens bransch- och intresseorganisation.*